

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Pospíšila a soudců JUDr. Zuzany Bystřické a JUDr. Martina Kopy, Ph.D., v právní věci

žalobce: **P.R.**
bytem XXXXX

proti
žalovanému: **Městský úřad Pohořelice**
sídlem Vídeňská 699, 691 23 Pohořelice

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení vedeném jím pod sp. zn. SZ MUPO 8880/2017

takto:

- I. **Řízení se zastavuje.**
- II. Žalobci **se** z účtu Krajského soudu v Brně **vrací** část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.
- III. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobci na náhradě nákladů řízení částku 13 342 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 16. 1. 2023 se žalobce domáhal soudní ochrany proti nečinnosti žalovaného ve shora označeném přestupkovém řízení.
2. Podáním ze dne 11. 3. 2023 vzal žalobce svoji žalobu v celém rozsahu zpět, neboť dne 10. 3. 2023, tedy necelé dva měsíce po jejím podání obdržel do datové schránky meritorní rozhodnutí rozhodnutí ze dne 9. 3. 2023, č. j. MUPO-12484/2023/RA/VYI, vydané žalovaným v dané věci. Žalobce současně konstatoval, že žalobu vzal zpět pro pozdější chování správního orgánu, který splnil to, čeho se žalobce podanou žalobou domáhal. Zároveň navrhl, aby mu soud přiznal náhradu nákladů řízení dle § 60 odst. 3 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Podaná žaloba byla důvodná. Pokud by ji žalobce nepodal, nedomohl by se odstranění nečinnosti žalovaného. Ostatně žalovaný byl na svou nečinnost upozorněn již žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti, kterou žalobce podal dne 10. 12. 2022 k nadřízenému Krajskému úřadu Jihomoravského kraje.
3. V reakci na zpětvzetí žaloby žalovaný v podání ze dne 28. 3. 2023 uvedl, že soud by měl zvážit okolnosti, pro něž nelze žalobci náhradu nákladů řízení přiznat. Esenciální podmínkou pro přiznání náhrady nákladů řízení v případě zpětvzetí nečinnostní žaloby je opodstatněnost jejího podání. Žalobce však podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti dne 10. 12. 2022, tedy v době, kdy žalovanému dosud běžela lhůta k vydání nového meritorního rozhodnutí ve věci. Žalobcova obrana proti údajné nečinnosti žalovaného tudíž byla předčasná a nenaplňovala atributy zákonného postupu před podáním nečinnostní žaloby k soudu. Žalovaný nebyl nečinný. Naopak činil procesní úkony směřující k doplnění důkazních materiálů a k vydání meritorního rozhodnutí ve věci. Nelze přitom souhlasit s tvrzením žalobce, že žaloba byla důvodná, neboť pokud by ji žalobce nepodal, nedomohl by se odstranění nečinnosti žalovaného. V tomto ohledu se ze strany žalobce jedná o nepodložené fabulace. Je zjevné, že žalovaný ve snaze odstranit vady předešlého řízení intenzivně usiloval o doplnění důkazních materiálů dle instrukcí soudu a nadřízeného správního orgánu.

Druhou okolnost, kterou je třeba při úvaze o náhradě nákladů řízení zohlednit, je jednání žalobce, popř. jeho zmocněnce během celého správního, resp. soudního řízení. V této souvislosti žalovaný odkázal na judikaturu, podle níž jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro nepřiznání náhrady nákladů řízení úspěšnému žalobci dle § 60 odst. 7 s. ř. s., pokud procesní postup žalobce či jeho zmocněnce ve správním a soudním řízení byl obstrukční a jeho zjevným cílem bylo prodloužení řízení za účelem zániku odpovědnosti za přestupek, což platí zejména za situace, kdy tato obstrukční taktika je systémová. Skutkovým i právním závěrům citované judikatury odpovídá i nyní projednávaná věc, v níž byl žalobce zastoupen advokátem Mgr. Václavem Voříškem a ve správním řízení obecnými zmocněnci ODVOZ VOZU s. r. o. a Ing. Jarošem. Tyto subjekty vystupují v desítkách případů řešení dopravních přestupků, kdy cíleně používají obstrukční strategii k umělému prodlužování řízení za účelem zániku odpovědnosti za přestupek bez jeho věcného projednání. Závěrem žalovaný poukázal na to, že dle judikatury lze za důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. považovat i snahu zmocněnců žalobce o finanční obohacení. Při posuzování náhrady nákladů řízení by soud neměl pouštět ze zřetele i samotný účel soudního procesu jako takového, jímž je poskytování ochrany porušeným nebo ohroženým skutečným subjektivním hmotným právům a právem chráněným zájmům. V souladu s takto vymezeným účelem nejsou situace, kdy se řízení před soudem vede nikoliv kvůli věci samé, ale kvůli částce, která může být přiznána na náhradě nákladů řízení. Soudní řízení nemůže být výlučně nástrojem sloužícím k vytváření snadného a nijak neodůvodněného zisku na úkor protistrany. Dle žalovaného nelze za účelně vynaložené považovat takové náklady řízení, které vznikají na základě zbytečných, vykonstruovaných podání, jejichž cílem není ukončení řízení, ale vymožení několikanásobně vyšších částek na nákladech řízení ve srovnání s částkou uložené pokuty. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal.

4. V replice na vyjádření žalovaného ze dne 9. 5. 2023 žalobce konstatoval, že krajský úřad vydal zrušující rozhodnutí dne 5. 10. 2022. Tímto dnem počala plynout nová lhůta pro vydání rozhodnutí žalovaného. Je otázkou, jak dlouhá tato nová lhůta byla, zda třicetidenní dle § 71 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nebo šedesátidenní dle § 94 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Tato posledně zmiňovaná lhůta počítá spíše s nově zahájenými řízeními, v nichž je teprve v plném rozsahu zjišťován skutkový stav, nikoliv s případy vrácenými odvolacím orgánem, kde se skutkový stav toliko doplňuje. Každopádně, i kdyby lhůta byla šedesátidenní, měl žalovaný do 5. 12. 2022 vydat nové rozhodnutí. Tak však žalovaný neučinil. Žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti žalobce podal až dne 10. 12. 2022. Předání spisů mezi správními orgány je věcí veřejné správy. Za jeho délku nemůže být účastník řízení penalizován, ostatně ani nemůže vědět, kdy k eventuálnímu předání spisu dojde. Právní předpis nestanoví, že by se lhůta stavěla po dobu předání spisů. Dva měsíce jsou dostatečně dlouhá doba na to, aby si správní orgány předaly spisy a vydaly rozhodnutí. K tomu žalobce dodal, že žalovaný vydal rozhodnutí až dne 9. 3. 2022, tedy ještě další tři měsíce poté, co žalobce požádal o opatření proti nečinnosti. Současně prvý úkon po vrácení věci odvolacím orgánem učinil žalovaný až poté, co žalobce požádal o uplatnění opatření proti nečinnosti. Podle judikatury již též není třeba požádat o uplatnění opatření proti nečinnosti před podáním nečinnostní žaloby. I pokud by tedy byla daná žádost podána o několik málo dní předčasně, neměla tato skutečnost na věc žádný vliv, neboť nedošlo k situaci, kdy by žalovaný vydal rozhodnutí jen několik málo dní po podání žaloby. Případných několik dnů, jež žalovaný činí spornými, žalovaný fakticky dostal před tím, než jej soud vyzval k předání spisu. Avšak ani v této dodatečně lhůtě žalovaný rozhodnutí nevydal, naopak, vydal jej až o další dva měsíce později. Žádost o uplatnění opatření tudíž nebyla podána předčasně. Navíc, jak plyne z § 80 odst. 3 správního řádu, žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti nemusí být podávána jen tehdy, uplynula-li lhůta pro vydání rozhodnutí, ale i tehdy, je-li z okolností zřejmé, že správní orgán nedodrží lhůtu pro vydání rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že ke dni podání žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti žalovaný neučinil žádný úkon, přestože uplynulo již 65 dnů lhůty pro vydání rozhodnutí (dle výpočtu žalovaného 57 dnů), bylo zcela zřejmé, že žalovaný lhůtu nedodrží. K návrhu na nepřiznání náhrady nákladů řízení žalobce uvedl, že žalovaný sice odkazoval

na judikaturu, neuvedl však žádný konkrétní argument, pro nějž by se tato judikatura měla vztahovat na nynější věc. Orgány veřejné moci v ní opakovaně vydávaly nezákonná rozhodnutí. Nejprve vydal nezákonné rozhodnutí žalovaný, přičemž toto rozhodnutí zrušil nadřízený správní orgán. Následně dvakrát vydal nezákonné rozhodnutí krajský úřad. Tato rozhodnutí byla zrušena správním soudem. Poslední rozsudek nabyl právní moci dne 30. 5. 2022. K uzavření jednoduché kauzy z roku 2017 tak došlo v dubnu 2023. Přitom nadřízený krajský úřad vrátil věc žalovanému dne 10. 10. 2022, nové rozhodnutí bylo vydáno až v březnu 2023. V tomto ohledu žalobce zdůraznil, že ani on, ani jeho zmocněnec žalovanému do věci nijak nezasahoval. Ani jeden z nich neměli jak ovlivnit fakt, že žalovanému trvalo pět měsíců vydat nové rozhodnutí. To navíc za situace, kdy byl přestupek promlčen. Ve věci plné pochybení a nečinnosti orgánů veřejné moci nebylo úkolem žalobceva zástupce nic jiného, než přijímat doručované písemnosti do své datové schránky, a jejím prostřednictvím činit podání, o která jej žalobce požádal. To zástupce vykonával profesionálně. V rozhodné době, ve které mělo k nečinnosti dojít, nečinil zástupce žádné úkony, žádná podání, ani od něj nebylo nic vyžadováno, protože žalovaný také nic nečinil, ač činit měl. Z tohoto důvodu žalobce setrval na svém návrhu, aby mu soud přiznal náhradu nákladů řízení vůči žalovanému.

5. Poněvadž projev vůle, jímž došlo k zpětvzetí žaloby, nevzbuzuje pochybnosti, soud výrokem I. tohoto usnesení řízení zastavil podle § 47 písm. a) s. ř. s.
6. Pokud jde o náklady řízení, žalobce v rámci řízení zaplatil soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč. Podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Z tohoto důvodu soud rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku sníženého o částku 1 000 Kč (výrok II. usnesení).
7. Co se týče nákladů řízení účastníků řízení, podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.
8. K otázce výkladu tohoto ustanovení se vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. III. ÚS 677/07 (nalis.usoud.cz), v němž uvedl, že pokud žalobce opodstatněně brojí proti nečinnosti správního orgánu, který ji následně ukončí vydáním rozhodnutí, pročez vezme žalobce svoji žalobu zpět, náleží mu právo na náhradu nákladů soudního řízení. Toto právo má bez ohledu na skutečnost, zda se správní orgán dozvěděl, že byla podána žaloba na ochranu před jeho nečinností. Ke stejným závěrům dospěl i Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudky ze dne 25. 10. 2007, č. j. 9 Ans 7/2007-76, nebo ze dne 27. 4. 2012, č. j. 2 Ans 3/2012-31; rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). V rozsudku ze dne 25. 6. 2008, č. j. 1 Ans 4/2008-62, věc *MAXI cars*, pak Nejvyšší správní soud zdůraznil, že jednou z podmínek pro aplikaci předmětného ustanovení je důvodnost podané žaloby, kterou je však třeba „posuzovat z hlediska procesního, nikoliv hmotněprávního. Bylo by nelogické, aby soud řízení zastavil, ale věci se musel dále věcně zabývat z důvodu rozhodnutí o nákladech řízení.“ K tomu ovšem dodal, že každý případ je nezbytně zhodnotit „ve své jedinečnosti a rozhodnout spravedlivě o náhradě nákladů řízení, což umožňuje § 60 odst. 7 s. ř. s., [...]. Soud totiž může aplikací § 60 odst. 7 s. ř. s. ve výjimečných případech rozhodnout, že žalobci nenáleží náhrada nákladů řízení dle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s., ačkoliv byla žaloba důvodná z hlediska procesního, jestliže však byla zjevně nedůvodná z hlediska hmotněprávního. Soud v tomto aspektu musí též eventuálně posoudit, zda podání žaloby v daném případě plnilo účel předvídaný zákonem a zda nemělo spíše povahu zneužití práva [...].“ Přitom „za vznesení argumentace směřující k možné aplikovatelnosti § 60 odst. 7 s. ř. s. nese procesní odpovědnost ta strana, která se aplikace § 60 odst. 7 ve svůj prospěch domáhá“.
9. V nyní projednávané věci soud shledal, že z čistě procesního hlediska vzal žalobce žalobu zpět pro pozdějšího chování žalovaného. Učinil tak v okamžiku, kdy se dozvěděl o ukončení nečinnosti žalovaného. Svým žalobním návrhem, podaným po bezvýsledném vyčerpání prostředků nápravy

na úrovni správního řízení, se žalobce domáhal, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí, jímž správní řízení skončí. To žalovaný následně učinil. Lze proto dospět k závěru, že zde je shoda mezi chováním žalovaného po podání žaloby a úmyslem žalobce přimět jej k tomuto chování prostřednictvím rozhodnutí soudu o podané žalobě. Žaloba tedy byla *z procesního hlediska* důvodná, protože jsou splněny podmínky pro aplikaci § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s.

10. V tomto ohledu se soud neztotožnil s názorem žalovaného, že žalobce podal vůči krajskému úřadu žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti ve smyslu § 80 odst. 3 správního řádu předčasně. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 2. 2010, č. j. 5 Ans 6/2009-82, dospěl k závěru, že pokud je rozhodnutí správního orgánu zrušeno a věc je mu vrácena k novému projednání a rozhodnutí a pokud zároveň nelze vzhledem k rozsahu či charakteru vad, pro něž bylo předcházející rozhodnutí zrušeno, ve věci znovu rozhodnout bezodkladně, běží lhůta pro nové rozhodnutí správního orgánu podle § 71 odst. 3 správního řádu znovu ode dne právní moci zrušujícího rozhodnutí. Není důvodu, proč by se tento výklad neměl vztahovat i na situaci vzniklou v řízení vedeném dle zákona č. 250/2016 Sb., jehož § 94, coby *lex specialis*, oproti obecné úpravě toliko jinak určuje lhůtu pro vydání rozhodnutí. V nyní projednávané věci nabylo zrušující rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 10. 2022 právní moci dne 10. 10. 2022. Šedesátidenní lhůta pro vydání rozhodnutí žalovaného tudíž uplynula dnem 9. 12. 2022. Žalobce však žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti krajskému úřadu podal až dne 10. 12. 2022, formálně právně tedy v souladu s § 80 odst. 3 správního řádu po uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí. Ostatně, dle nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20 (nalis.usoud.cz), může k bezvýslednému vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti na úrovni správních orgánů dojít až v průběhu řízení o nečinnostní žalobě.
11. Soud se dále zabýval existencí *okolností hodných zvláštního zřetele*, na něž za účelem případné aplikace § 60 odst. 7 s. ř. s. poukázal žalovaný. Takové okolnosti však v nyní projednávané věci neshledal. Nelze přehlédnout, že předmětem sporu bylo přestupkové jednání, kterého se nezjištěný řidič dopustil již dne 16. 8. 2017. V rámci dosud vedeného správního řízení žalovaný postupně vydal vůči žalobci příkaz (ze dne 24. 7. 2018) a tři rozhodnutí o přestupku (ze dne 24. 10. 2018, 19. 2. 2019 a 9. 3. 2023). Odvolací orgán, Krajský úřad Jihomoravského kraje pak v dané věci rozhodoval čtyřikrát (rozhodnutí ze dne 7. 12. 2018, 15. 5. 2019, 26. 4. 2021, 5. 10. 2022), krajský soud dvakrát (rozsudky ze dne 26. 2. 2021 a 30. 5. 2022). Ve finálním stadiu řízení, tedy po vrácení věci rozhodnutím krajského úřadu ze dne 5. 10. 2022, žalovaný sice činil úkony správního řízení, nikoli však způsobem, který by stav věci (tedy zejména z hlediska dosavadní délky řízení jako celku) vyžadoval. Ze správního spisu plyne, že teprve dne 14. 11. 2022 (tedy měsíc po vrácení spisu z odvolacího orgánu) založil do spisu dodací list, protokol o předání zařízení a fakturu. Přitom šlo o listiny, které měl k dispozici tentýž městský úřad. Následně teprve dne 12. 12. 2022 zaslal „městu Pohořelice“ žádost o součinnost ohledně zveřejnění informací k měřicímu zařízení. Nelze tak dospět k jednoznačnému závěru, že žaloba byla „*zjevně nedůvodná z hlediska hmotněprávního*“.
12. Pokud pak žalovaný naznačoval, že ve věci mohlo docházet k průtahům vzhledem k obstrukčním praktikám používaným zástupci žalobce, nutno konstatovat, že takové skutečnosti ze správního spisu neplynou. Žalobce sice zejména na počátku řízení podal námítku podjatosti úředních osob a činil nikoli bezvadná podání, po většinu doby však byl v řízení spíše pasivní, s výjimkou uplatňování opravných prostředků proti vydaným rozhodnutím. Ostatně k prvnímu věcnému projednání došlo již v roce 2018, nelze tak hovořit o tom, že by postup žalobce vedl k umělému prodloužení řízení.
13. Soud pak nedospěl ani k závěru, že by podaná nečinnostní žaloba byla výrazem zneužití práva ze strany žalobce či prostředkem snahy žalobcových zástupců o finanční obohacení. I vzhledem k výše popsáným skutkovým a právním zjištěním nelze v dané věci mít za to, že by žaloba nebyla podána za účelem poskytnutí ochrany porušeným nebo ohroženým skutečným subjektivním hmotným právům a právem chráněným zájmům, resp. že by žalobce prostřednictvím svého

zástupce v řízení před soudem činil zbytečná, vykonstruovaná podání, jejichž cílem nebylo ukončení řízení.

14. Pokud jde o konkrétní výši náhrady nákladů řízení přiznanou žalobci vůči žalovanému, soud vycházel ze skutečnosti, že žalobce byl v průběhu řízení o žalobě (byť nikoli až do jeho konce) zastoupen advokátem Mgr. Václavem Voříškem. Odměna žalobcova advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V daném případě se jednalo o tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, zpětvzetí žaloby) a tři režijní paušály, ve výši 3 x 3 100 Kč a 3 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 10 200 Kč. Protože advokát, který žalobce v průběhu řízení zastupoval, je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 2 142 Kč, odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený a soudem nevrácený (viz výše) soudní poplatek ve výši 1 000 Kč. Celkem mu tedy vůči žalovanému byla výrokem III. tohoto usnesení přiznána náhrada nákladů ve výši 13 342 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **lze podat** kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. května 2023

Mgr. Petr Pospíšil v. r.
předseda senátu